

Program

Policy

Handlingsplan

Riktlinje

Riktlinje för representation i Västerås stad

Beslutad av Kommunstyrelsen 14 november
2022

Dnr 2021/02099

VÄSTERÅS STAD

Inledning

Riktlinjen gäller för samtliga nämnder, anställda och förtroendevalda i Västerås stad. Förvaltningarna behöver inte anta egna riktlinjer om representation.

Riktlinjen omfattar representation och vissa övriga skattefria personalvårdsförmåner.

Allmänhetens förtroende är av största betydelse för alla företrädare för Västerås stad. Västerås stads anställda och förtroendevalda skall alltid agera på ett etiskt försvarbart sätt.

Stadens verksamhet finansieras i huvudsak med skattemedel. Det gör det extra viktigt att iaktta återhållsamhet vad avser representation. Representation som utförs på ett olämpligt sätt kan medföra förtroendskada för staden.

Representation är när anställda eller förtroendevalda i Västerås stad utövar värdskap och bjuder på lunch, middag, kaffe, gåva, inträdesbiljetter, evenemangskostnader etc. till personer i andra organisationer (extern representation) eller till andra anställda eller förtroendevalda i Västerås stad (intern representation).

Representation är ett uttryck för sedvanlig gästfrihet. Den skall vara måttfull, ske kostnadsmedvetet och med klar målinriktning där nyttan med varje representationstillfälle är tydlig.

All representation skall ha ett direkt samband med Västerås stads verksamhet. Kravet gäller både tidpunkt och plats för representationen och de personer representationen omfattar.

Representation får aldrig förekomma i samband med myndighetsutövning.

Syftet med riktlinje för representation

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra grundläggande regelverk och definitioner, samt att fastställa ansvar.

Syftet med dessa är att underlätta bedömningen av vad som anses vara representation och personalvårdsförmåner av olika slag.

Till riktlinjen hör en bilaga med beloppsgränser för representation, vägledning när det gäller kontering, redovisning av moms samt hantering av eventuella skattepliktiga förmåner inom området representation och vissa personalvårdsförmåner. Bilagan ger även vägledning när det gäller beloppsramar för representation och gåvor till anställda och förtroendevalda i Västerås stad.

Definition och regelverk

Med extern representation menas värdskap i tjänsten, mottagaren är personer som inte är anställda eller förtroendevalda i staden.

Intern representation riktar sig istället från arbetsgivaren, förtroendevalda eller anställda till andra förtroendevalda eller anställda i staden och syftet är personalvård eller personalfrämjande åtgärder.

Delvis olika regelverk gäller för extern och intern representation. Syftet med tillfället styr om representationen skall bedömas vara extern representation eller intern representation. Även vid intern representation kan externa deltagare finnas med om det huvudsakliga syftet är internt. Vid bedömningen är det oväsentligt var representationen genomförs. Representation kan ta formen av gemensamma restaurangbesök eller evenemang. Ibland i kombination med presentartiklar.

Representation regleras i flera olika lagar, såsom skattelagstiftningen, mervärdeskattelagen och korruptionslagstiftningen.

I *skattelagstiftningen* regleras att samtliga förmåner från arbetsgivaren i princip är skattepliktiga, men det finns vissa angivna undantag. Såväl extern som intern representation är skattefria förmåner, men det finns en gränsdragningsproblematik, framför allt vad avser intern representation, som måste beaktas. I lagstiftningen framgår även att julgåva, jubileumsgåva och minnesgåva från arbetsgivare till anställda under vissa förutsättningar är skattefria. Då anställd nämns i riktlinjen likställs anställd och förtroendevald. Som anställd jämställs enligt skattelagstiftningen även vikarier och tillfälligt anställda.

I *mervärdeskattelagen* begränsas avdragsrätten för moms avseende representation. Begränsningen gäller för både extern och intern representation. Det innebär att delar av den moms som betalats inte är avdragsgill i vissa fall. Vid kontering av fakturan måste detta beaktas.

I *korruptionslagstiftningen* regleras vad en anställd kan ge eller ta emot utan att det anses vara mottagande eller givande av muta.

Krav på redovisning vid representation

Representationen ska alltid ha omedelbart samband med och direkt värde för verksamheten. För att kunna bedöma detta och hantera kostnaderna rätt utifrån den lagstiftning som styr området krävs följande upplysningar som kan anges direkt på fakturan, eller i specifikation till fakturan:

- En tydlig beskrivning av syftet med representationen
- Datum för representationstillfället

- Vilka som deltagit vid representationstillfället, vilken organisation de tillhör och i vilken roll de deltagit vid representationstillfället.
- Särskilda konton finns för representation i kontoplanen.

Extern representation

Extern representation riktar sig till personer som inte är anställda eller förtroendevalda i staden och såsom besökare tar del av stadens gästfrihet i form av måltid, mindre gåva etc. Syftet med extern representation är att främja stadens utåtriktade kontakter och stödja evenemang i staden som är av samhällsintresse eller som syftar till att vidareutveckla stadens intressen.

Vid extern representation bör antalet deltagare från Västerås stad inte på ett påfallande sätt överstiga antalet gäster från andra verksamheter. Endast utgifter för personer som har en direkt anknytning till exempelvis en affärsförhandling får belasta staden. Försiktighet bör iakttas vid ofta återkommande representation mot en och samma person eller grupp av personer.

Vid extern representation är det extra viktigt att beakta korruptionslagstiftningens regler om givande och tagande av mutor som finns i brottsbalken. Det gäller särskilt i samband med representation gentemot befintliga eller blivande leverantörer eller kunder. Se även Västerås stads folder om korruption och muta som återfinns på stadens intranät.

Här följer några exempel på tillfällen som kan klassificeras som *extern representation*.

Ex.	Tillfälle	Starkt syfte
1	Externt besök	Knyta kontakter eller vidareutveckla kontakter mellan kommunen (kommunfullmäktige, styrelser/nämnder, förvaltningar) och andra aktörer i samhället
2	Internationellt besök	Officiella besök i samband med projekt, vänortsförbindelser etc.
3	Uppmärksammande av en västeråsares goda prestationer inom ett visst område	Att belöna speciella prestationer som har en samhällsnytta för medborgarna.
4	Invigning av ny verksamhet	Uppmärksamma framsteg och framgång av betydelse för staden.

Här följer några exempel på tillfällen som INTE kan klassificeras som extern representation då det framför allt saknas ett tydligt syfte som gynnar Västerås stads framåtriktade verksamhet medan inslaget av privat nöje är för stort.

Ex.	Tillfälle	Svag motivering	Konsekvens
1	Möten med leverantörer till Västerås stad då det bjuds på måltid.	"Svårt att hitta en tidpunkt under arbetsdagen och det är trevligt att träffas över ett mål mat".	Innebär en skattepliktig förmån för deltagande anställda eller förtroendevalda <u>och</u> den skattepliktiga förmånen ska anmälas i Självservice.
2	Informationsmöten, till exempel så kallade samrådsmöten med kommuninvånare då det bjuds på en hel måltid.	"Kan vara en trevlig gest och kanske innebär att fler kommer..."	

Intern representation

Intern representation riktar sig från arbetsgivaren, förtroendevalda eller anställda till andra förtroendevalda eller anställda. Syftet med intern representation är personalvård eller personal främjande åtgärd. Måltider i samband med intern representation betraktas som en skattefri kostförmån under vissa förutsättningar. Gåvor till anställda är skattefria upp till vissa belopp som anges i skattelagstiftningen.

Externa gäster kan delta i en i övrigt intern representation om syftet i huvudsak överensstämmer med intern representation. Även vid intern representation bör försiktighet iaktas vid ofta återkommande representation mot en och samma person eller grupp av personer.

Här följer några exempel på tillfällen som kan klassificeras som intern representation.

Ex.	Tillfälle	Starkt syfte	Krav
1	Julbord och andra personalfester	Ett tack för det gångna årets arbete och för att medverka till ett gott arbetsklimat.	Hela personalgruppen är inbjuden. Max 2 fester per år.
2	Konferens av typ "Kick-off", planeringskonferens och liknande.	Samla hela personalgruppen för att diskutera genomförandet av årets verksamhetsplan. Agenda och	Max 2 tillfällen per år. Avser inte planering av det löpande arbetet Minst 6 timmar avser arbetstid

		program ska finnas.	
3	Internkurs	Viktig kunskap måste delges de anställda	Inträffar bara någon gång då och då. Minst 6 timmar avser arbetstid
4	Möten som avser oplanerade händelser utan framförhållning	Viktig information måste delges de anställda	Endast enklare förtäring, inte en hel måltid.
5	Julklapp till personalen	Symboliskt tack för det gångna årets arbete	Riktat sig till hela personalgruppen. Endast julklapp. Kan inte ersättas av t ex en sommarpresent.
6	Jubileumsmiddag, jubileumsgåva eller sk minnesgåva	En bestämd och tydlig händelse värd att firas	25-års anställning (Jubileumsmiddag/-gåva), 50-års dag, anställningens upphörande. Beakta att Västerås stad är EN arbetsgivare vilket innebär att endast en gåva kan ges från arbetsgivaren vid exempelvis anställningens upphörande.

Här följer några exempel på tillfällen som INTE kan klassificeras som intern representation då det framför allt saknas ett tydligt syfte som gynnar Västerås stads verksamhet medan inslaget av privat nöje är för stort.

Ex.	Tillfälle	Svag motivering	Hantering
1	Måltid i samband med sammanträde i KF, KS, nämnd och liknande	"Vi råkar träffas omkring 18:00 då de flesta äter mat".	Fullt momsavdrag Skattepliktig förmån för deltagande anställda eller förtroendevalda.
2	Arbetsmöten som är planerade och sker med viss regelbundenhet	"Svårt att få till en bra tid då alla kan träffas. Vi tar en lunchtid helt enkelt och köper in en sallad"	

3	Bjuder en nyanställd på lunch – hela avdelningen får följa med.	”Trevlig gest och en chans för den nyanställda att lära känna sina arbetskamrater under trevliga former”	Anmäls i Självservice av den som fått förmånen.
---	---	--	---

Vem beslutar om representation och övriga skattefria personalvårdsförmåner i Västerås stad?

I delegationsordning skall framgå hur beslut om representation skall fattas, av nämnd eller på delegation.

Den som har fått attesträtt kan attestera representation och övriga personalvårdsförmåner enligt denna riktlinje, inom sitt ansvarsområde, upp till de beloppsgränser som finns i attestreglerna.

Observera att högre belopp än rekommenderat för gåvor till anställda kan medföra skattskyldighet för den anställde.

Om den attestberättigade själv medverkat vid representationstillfället får denne inte attestera sina egna kostnader. Attest vid sådana tillfällen ska ske av överordnad chef. Undantag kan ske då den attestberättigade är en av flera deltagare och summan är ringa.

Servering av alkohol som staden betalar

Det är upp till varje värds bedömande om man ska servera öl och vin vid extern representation. Det får dock serveras högst två öl eller två glas vin per person och representationstillfälle.

Vid representation med utländska besökare kan servering av starksprit få ske, annars inte.

Servering av alkoholhaltiga drycker vid intern representation är endast tillåtna i samband med årlig jubileumsmiddag (högst 15 % alkoholhalt).

Övriga skattefria personalvårdsförmåner

Personalvårdsförmåner är förmåner av mindre värde, som syftar till att skapa trivsel i arbetet. För att en sådan förmån skall vara skattefri måste den rikta sig till hela personalen. Med hela personalen menas enligt skattelagstiftningen även vikarier och tillfälligt anställda, men inte tjänstlediga. Särskilda anvisningar finns för friskvårdsbidrag, se stadens intranät – Insidan för mer information. Exempel på skattefria personalvårdsförmåner är kaffe, förfriskningar, frukt och enklare förtäring som inte kan ses som måltid i samband med arbetet, trivselutflykt samt friskvård.

Här följer några exempel på skattefria personalvårdsförmåner, så kallade förmåner av mindre värde, som har som syfte att befrämja allmän trivsel på arbetsplatsen. Listan är inte uttömmande.

Ex.	Tillfälle	Krav
1	Fritt kaffe, fri frukt, alkoholfri dryck med mera	Måttlighet (t ex inte smörgås vid varje APT) Samtliga anställda är berättigade till förmånen.
2	En enkel smörgås, en kaka eller tårbit vid vissa tillfällen	
3	Kondoleansblomma vid medarbetares eller förtroendevaldas bortgång. Som alternativ kan penningdonation till ett s k 90-konto ges.	
4	Blombukett till jubilar (50-år), vid längre sjukdom, pensionsavgång eller avslutad anställning, byte av anställning till annan enhet/förvaltning inom Västerås Stad.	
5	Trivselutflykt och/eller enkel aktivitet, till exempel minigolf eller bowling. Ingen måltid.	

Tagande och givande av muta

Eftersom anställda och förtroendevalda inom den offentliga förvaltningen arbetar på medborgarnas uppdrag och i deras intressen är det av yttersta vikt att de i sitt arbete inte låter sig påverkas av ovidkommande önskemål eller hänsyn. Anställda och förtroendevalda ska vara ytterst restriktiva till att ta emot gåvor och förmåner från personer eller företag/föreningar/organisationer som man har att göra med i tjänsten. Se även informationsbroschyr om korruption och muta på stadens intranät - Insidan.

Lagregler om tagande och givande av mutor finns i brottsbalken. Tagande av muta är när en arbetstagare eller en förtroendevald tar emot en otillbörlig förmån för utövningen av anställningen eller uppdraget. Att begära eller godta ett löfte om en otillbörlig förmån är också tagande av muta. Detta gäller även när den som tar emot, godtar ett löfte om eller begär förmånen för någon annan.

Givande av muta är att lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig förmån.

Vägledning i dessa frågor kan hämtas på Institutet mot mutor (IMM):s hemsida på www.institutetmotmutor.se.

Förmånsbeskattning och traktamente

Representation är normalt inte föremål för förmånsbeskattning. Förutsättningen för skattefrihet är att representationen har ett omedelbart samband med verksamheten. Förmånsbeskattning kan bli aktuellt exempelvis om måltiden inte

är att betrakta som representation, då gåvor inte uppfyller kriterierna för skattefria gåvor eller för andra skattepliktiga personalvårdsförmåner. Det är den enskildes ansvar att själv meddela löneenheten att en förmån erhållits. Förmånsbeskattning för kostförmån sker med schablonbelopp.

Eventuellt traktamente reduceras för fria måltider oavsett om de bedöms som skattefria eller skattepliktiga eftersom traktamentet är avsett för att täcka kostnader som den anställde eller för troendevalde haft. Undantaget är måltid som ingår i priset för resa med allmänna färdmedel eller hotellfrukost som ingår i priset för övernattningen.

